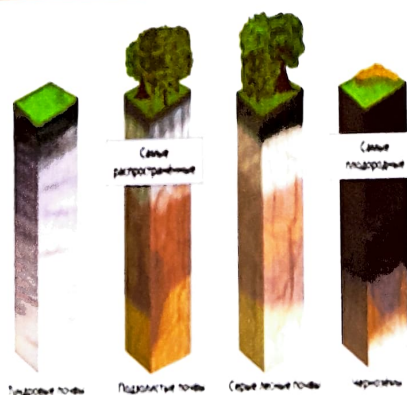

TURLI TUPROQ-IQLIM SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI YETISHTIRISH VA O'SIMLIKLARNI HIMOYA QILISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR

Respublika ilmiy-amaliy anjuman

MATERIALLARI

12-dekabr 2023 yil

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

**TURLI TUPROQ-IQLIM SHAROITIDA QISHLOQ
XO'JALIK MAHSULOTLARINI YETISHTIRISH
VA O'SIMLIKLARNI HIMOYA QILISHDA
INNOVATSION YONDASHUVLAR**

**mavzusidagi
Respublika miqyosidagi ilmiy-amaliy anjuman**

MATERIALLARI

Buxoro, 2023-yil 12-dekabr

мintaqalarida kuzgi bug'doy ang'izida mosh, soya, loviya, makkajo'xori va boshqa qishloq xo'jalik ekinlarini takroriy ekin sifatida yetishtirmoqdalar.[3]

Shundan kelib chiqib, takroriy ekin sifatida ekilayotgan qishloq xo'jalik ekinlarini yetishtirishda muhim agrotehnologik tadbirlarni o'rganish muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati .

1. 2017-2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirishning beshta ustivor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2017 yil 7 fevraldagi Farmoni.
2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustivorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent, «O'zbekiston», 2017, [32-b.].
3. Jumayev N., Shermatov E. Almashlab ekish majmuidagi ekinlarning g'o'za xosildorligiga ta'siri. // Janubiy O'zbekistonda dehqonchilik samaradorligini oshirish texnologiyasi: QMII. Agronomiya kafedrasining birinchi ilmiy ishlar to'plami. 2001, [57-59-b.].
4. Mamatov B.S., Suvonova G.A., Abdurashidova X.F. Dukkakli-don ekinlarining ahamiyati // O'zbekistonda oziq-ovqat dasturini amalga oshirishda qishloq xo'jalik fani yutuqlari va istiqbollari. Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to'plami. I-qism. –Samarqand,2015. [223-226-b.].

БУХОРО ВИЛОЯТИ ТУПРОҚ ВА ИҚЛИМ ШАРОИТИДА СОЯ ЎСИМЛИГИНИ ЎҚИШ ВА ПАРВАРИШЛАШ.

Ф.Х.Жумаев

Бухоро давлат университети

Соя ўсимлиги – Лабгулдошлар оиласи, Glycine L. авлоди, G.hispida Max. турига мансуб бўлиб, уссурия, хитой, корей ва хинд кенжа турлари маданийлаштирилган. Соянинг ватани жанубий-шарқий Осиё яъни Россиянинг шарқий-жанубий (Владивосток) ўлкаси, Япония, Хитой, Индонезия, Корея, Хиндистон ҳисобланади. Шунинг учун совуққа чидамли ёввойи турлари Россияда учрайди. Индонезия ва Хиндистонда иссиқсевар турлари кўп учрайди. Соя қадимий биринчилардан маданийлаштирилган усимлик бўлиб, Хитойда 5 минг йил илгари ҳам экилган.

- Соя ўсимлиги донидан халқ хўжалигининг барча соҳаларида фойдаланилади. Ундан 400га яқин турли хил озиқ-овқат маҳсулотлари, техника хом ашёси ва ҳайвонлар, ипак курти ҳамда ҳайвонлар ва қушлар учун озуқалар тайёрланади. Дони таркибида оксил микдори 40-50%; мой 23-25%, бор. Ер шарида ишлаб чиқариладиган ўсимлик мойининг 35 фоиздан кўпроғи соя ўсимлиги донидан олинади. Соянинг донидан олинган мойда инсон организми учун зарарли моддалар мутлақо учрамайди.

- Ўсимликлар орасида биргина соя оксили таркибида фақат ҳайвон оксилида бўладиган, алмашлаб бўлмайдиган 10 хил аминокислота мавжуд. Донидан сут, қатиқ, пишлок, ун, гўшт ўрнини босувчи ёки гўшт таъмини берувчи маъсулотлар тайёрлашда

- Ер шари деҳқончилигида соя энг кўп экиладиган минтақа АҚШ ҳисобланади. Бу турдаги экин майдонлари АҚШда 35,6 млн., Хитойда 11 млн, Японияда 3 млн, Бразилияда 33,3 млн. гектарни ташкил қилади, у шунингдек, Ҳиндистон, Корея, Вьетнам, Индонезия, Европа давлатларида, Шимолий Африка, Австралия каби кўплаб мамлакатларда экилади.

- 2016 йил дунё соячилигида Бразилия биринчи марта АҚШни қувиб ўтмоқда, 2017 йил бу давлат 106 млн. тона соя етиштиради, кейинги ўттиз йилда соячиликни ривожлантирди ва 33,3 млн. гектарга соя экилмоқда. ҳосилдорлик 31, 4 центнер.

- Дунёда соя ишлаб чиқаришда 320,5 млн.т. АҚШ ҳозирги кунда 106,140 млн.т, Бразилия 106,600 млн. т., Аргентина 58,500 млн.тонна ишлаб чиқаради, Соя дони ва шротини сотиш бўйича Бразилия лидер мамлакат ҳисобланади ёки 57,6 млн т со дони ва шротини 15,6 млн т, АҚШ иккинчи ўринда(45,9 млн т и 10,1 млн т). Аргентина дунёга 11,9 млн т соя дони ва 32,8 млн т шротини сотади.

- **Асосий сотиб олувчи давлат Хитой ҳисобланади. Ўзининг миллиарддан зиёд аҳолисининг оксилга бўлган эҳтиёжини соя оксили эвазига қондиради.**

- Соя донидан линолиумлар, пишиқ ва чидамли пластмассалар, совун хом ашёси, бўёқ, алиф, лак ва елим (клей) ҳамда сунъий жун газламалари олинади. Олинган бўёқлардан машиналар ва техник асбоблар бўёғи учун фойдаланилади.

- Соя дони ва поясида дуккаклар оиласига мансуб ўсимлик бўлгани учун оксил моддаси жуда кўп, 100 кг. соя донида 138, 100 кг. қуруқ пичанида 52, кўк поясида 22, силосида 20 кг. озуқа бирлиги бор. Донида ҳазм бўладиган протеин микдори бошқа донли ва дуккакли экинлар

донидагига қараганда юқори. 1 кг. соя донида 278 г. ҳазм бўладиган протеин мавжуд. Бир озуқа бирлигида 100 грамм протеин сўралади.

- **Экишнинг** қулай муддатларини белгилаб, тупроқда иссиқлик, намлик, ҳаво режимлари қулай бўлишини таъминлаш лозим. Тажрибаларда тасдиқланишича, сояни экиш учун тупроқ ҳарорати 14-16 даража бўлиши энг қулай муддат. Лекин бу тадбирни амалга оширишга тупроқ ҳарорати 10-12⁰С бўлганида киришиш лозим. Соянинг экиш меъёри нав хусусиятига ва фойдаланиш мақсадига боғлиқ. Кечпишар навларнинг озикланиш майдони катта бўлгани учун экиш меъёри камроқ – гектарига 350-370 минг дон эртапишар навлар учун эса – 450-470 минг дон уруғ ташланади.

- **Экиш чуқурлиги** 4-5 см.дан ошмаслиги керак. Уруғлар жуда чуқурга ташланса, уруғпалла барглари кўтариб чиқиши қийинлашади. Экиш асосан, “СПЧ-6” русумли румин “СОН-2,8” русумли сабзавот сеялқалари билан бажарилади ҳамда Кейс-1200 экишгичи билан экилади. Майсалар ҳосил бўлгунча ерни қатқалоқ босса, дарҳол борона қилинади. Бороналаш икки марта ўтказилиши керак.

- Соянинг “Орзу”, “Генетик-1”, номли эртапишар, “Дўстлик”, “Тўмарис”, “Ойжамол”, “Ўзбекская-2”, “Парвоз” номли ўртапишар ва “Барака”, “Ўзбекская-6” кеч пишар навлари яратилган. Эртапишар навлари 75-90 кунда, ўртапишар навлари 100-120 кунда ва кечпишар навлари 135-140 кунда пишиб етилади.

- Соя турли тупроқларда ўса олади. Аммо, механик таркиби энгил, унумдор, ғовак, чириндиларга бой тупроққа экилса, ҳосилдорлиги албатта, юқори бўлади.

- Бир центнер соя дони олиш учун 4-5 кг. азот, 2,3-2,5 кг. фосфор ва 3,5-3,7 кг. калий сарфланади. Соя Ўзбекистондаги шўри ювиладиган ҳамма тупроқларда яхши ўсиб, ҳосил беради. Соя турли тупроқларда ўса олади. Аммо, механик таркиби энгил, унумдор, ғовак, чириндиларга бой тупроққа экилса, ҳосилдорлиги албатта, юқори бўлади. Соя майсалари униб чиққандан то гуллагунча ердан озик моддаларини кам ўзлаштиради. Гуллаш давридан бошлаб озуқа элементларига талабчан бўлади. Соя майдонларига уруғлар нитрагинлар билан экилган бўлса, гектарига соф ҳолда 60-90 кг. (физ/холда 160-200кг) фосфорли, 90-100 кг. (физ/холда 140-180кг) калийли ўғитлар солиш лозим, ўрта ҳисобда 15-20 т. органик ўғит берилади. Уруғлар нитрагинсиз экилса, экиш билан бирга соф 40-50 кг. (физ/холда 110-180кг) миқдорда азот.

- Ўсимликлар иккинчи ёки учинчи чинбарг ҳосил қилганда, биринчи культивация ўтказилади. Кейинчалик, бу иш 2 ёки 3 марта такрорланади. Тупроқ-иқлим шароити ва нав хусусиятларига қараб 3-5 марта суғорилади. Суғориш меъёри гектарига 800-900 м³ бўлади, ёмғирлатиб ҳам суғориш мумкин. Бунда суғориш меъёри 500-700 м³ни ташкил этади. Грунт сувлари 120-140 см. бўлган майдонлар соя учун энг мақбул ҳисобланади, бундай майдонларда соя ўсув даврида 2-3 марта суғорилади. Ер ости сувлари 2 метрдан паст жойлашган бўлса суғориш сони ошиб боради.

- **Соя намга жуда талабчан ўсимлик.** Шунинг учун ҳам Ўзбекистонда асосан суғориладиган майдонларда экилади. Соя ёруғликка талабчан, қисқа кунлик ўсимлик ҳисобланади. Аммо эртапишар навлари куннинг узайишидан унчалик таъсирланмайди. Соя турли тупроқларда ўса олади. Аммо, механик таркиби энгил, унумдор, ғовак, чириндиларга бой тупроққа экилса, ҳосилдорлиги албатта, юқори бўлади.

- **Иссиқликка талаби.** Бу ўсимлик иссиқликка талабчан. Унинг уруғлари уна бошлашида 15-18⁰С, майса ҳосил бўлиши учун 20-22⁰С ҳарорат маъқул ҳисобланади. Ўзбекистонда ҳаво ҳарорати 38-40⁰Сгача кўтарилади. Соянинг энг эртапишар навлари учун 1600 -1700⁰С, ўртапишар навлари учун 2000-2200⁰С, кечпишар навлари учун эса 2800-3000⁰С ҳарорат зарур. Кузда паст ҳарорат – 2 – 2,5⁰С, ўсимликлари учун зарарсиз, -4-5⁰С даражада ўсимлик ва уруғлари совуқдан зарарланади.

- Соя уруғлари экилган пайтда ҳаво ва тупроқ ҳарорати қанча паст бўлса, уруғларининг униб чиқиши шунча кечикади, юқори бўлса, тезлашади. Такрорий экилганда уруғлари 3-4 кунда униб чиқади. Ерлани экишга тайёрлаш- ғўзани ерини тайёрлангандек бир хил.

Т.А. Рахимов., З.Л.Якубов., Зокиров Зоҳиджон Зафаржон ўғли. КУЗГИ ҚИЛИБ ЭКИЛГАН ХЎРАКИ НЎХАТ НАВЛАРИНИНГ ХЎЖАЛИК БИОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАРИ	339
Yigitaliyev Dilmurod To'liqin o'g'li. DANAKSIZ ANORLARNI PARVARISHLASH TECHNOLOGIYASI.....	341
Urishev Murodjon Musulmonqul o'g'li. URUG`LIK CHIGIT EKISHDAGI AGROTEKNIK TADBIRLARNI PAXTA TOLASINING MORFOLOGIK BELGILARIGA TASIRINI TAHLILI	342
Umurzakova Shoxsanam Muzaffarovna., To'qinova Dilyora Dilmurod qizi. SOYA EKINIDAN MO'L VA SIFATLI HOSIL YETISHTIRISH MUAMOLARINI O'RGANISH	344
Turg'unov J.R. DORIVOR <i>MOMORDICA CHARANTIA</i> L O'SIMLIGINING TAJRIBA MAYDONINING TUPROQ NAMUNALARI NATIJASI.....	345
Абдукаримова Динара Нурутдиновна. ПРИМЕНЕНИЕ КОМПОЗИЦИОННЫХ ХИМИЧЕСКИХ ПРЕПАРАТОВ ПРИ ПРЕДПОСЕВНОЙ ОБРАБОТКЕ СЕМЯН ХЛОПЧАТНИКА.	348
Xolbutayeva Shoxista Sirojiddin qizi., Mamatkulova Iroda Ergashevna. TIKANAKLI KOVUL (<i>CAPPARIS SPINOSA</i> L) O'SIMLIGINING BIOLOGIK TASNIFI VA DORIVORLIGI	349
Begimqulova Sevinch Asqar qizi., Raxmatullayev Islom Jonuzoq o'g'li. Oddiy na'matak (<i>ROSA CANINA</i> L.) O'SIMLIGINING TARQALISHI, KIMYOVIY TARKIBI VA FOYDALI XUSUSIYATI	351
Odilova Sevinch Shavkat qizi., Murodova Sayyora Sobirovna. DORIVOR <i>GULXAYRI-ALTHAEA OFFICINALIS</i> O'SIMLIGI, UNING DORIVORLIK XUSUSIYATLARI	352
Nafetdinov. Sh.Sh.,Kambarova. F.S. SABZAVOTCHILIK FANIDAN "RUKKOLA O'SIMLIGI" MAVZUSINI O'RGANISHDA KLASSTER METODLARDAN FOYDALANISH.....	354
O'rinboev Islomjon Yunusali o'g'li. SHIMOLIY-SHARQIY O'ZBEKISTONDA TARQALGAN <i>PHRAGMITIS</i> O'SIMLIK TURKUMINING ZANG ZAMBURUG'LARI.....	357
Mannobov Omadbek Ozodbek o'g'li. TABIIY HOLDA TARQALGAN AYRIM DORIVOR O'SIMLIKLARNING TARQALISHI VA XALQ TABOBATIDAGI AHAMIYATI	359
Nabiyeva Gulchexra Mirergashevna., Nurgaliyev Najmiddin Abdumajitovich. CHO'L-YAYLOV O'SIMLIKLARI BIOXILMAXILLIGINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI	360
Ахмаджон Насритдинов Исмоилхўжа Джўраев, Йўлдашева Жасмина. ДЕЛФИНИУМ ЎСИМЛИГИНИ ЕТИШТИРИШ ВА УНИНГ АГРОТЕХНИКАСИ	362
F.A.Abdullayeva, M.Ahmedova, M.V.Obidov. DORIVOR VA EFIR MOYLI INGICHKA BARGLI <i>LAVANDA</i> O'SIMLIGINING BIOEKOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	365
Косимова Хафиза Холматовна., Нумонжонов Бехруз Баходирович. ПОЛЕЗНЫЕ СВОЙСТВА АЙВЫ ДЛЯ ЧЕЛОВЕКА.....	366
Juraqulova Madina Komil qizi., Murodova Sayyora Sobirovna. <i>BELLADONNA</i> (<i>ATROPA BELLADONNA</i>) O'SIMLIGINING INSON ORGANIZMIGA IJOBIY VA SALBIY TA'SIRI	367
Омонова М.С., Ахмедова Н. ВЛИЯНИЕ ХИМИЧЕСКОЙ ОБРАБОТКИ ХЛОПЧАТНИКА НА ЕГО СЕМЕНА	369
Ochilova Laylo Komiljon qizi., Murodova Sayyora Sobirovna. ZA'FARON O'SIMLIGI VA DORIVORLIK XUSUSIYATLARI	370
Kubayeva Munira Toshmurodovna. TAKRORIY EKINLAR YETISHTIRISHDA ANG'IZ YERLARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.	373
Ф.Х.Жумаев. БУХОРО ВИЛОЯТИ ТУПРОҚ ВА ИҚЛИМ ШАРОИТИДА СОЯ ЎСИМЛИГИНИ ЭКИШ ВА ПАРВАРИШЛАШ	374
Sharofova Iroda Ilhom qizi., Mamatkulova Iroda Ergashevna. <i>SACHRATQI – CICHORIUM INTYBUS</i> O'SIMLIGI MORFOLOGIYASI VA DORIVORLIK XUSIYATI.....	376
Javlonbek To'prakeldiyev Ravshanbek o'g'li. MOSH O'SIMLIGINI INTRODUKSION TANLASH,DON SIFATINI BAXOLASH VA SAQLASH JARAYONLARINI O'RGANISH VA EKISH JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISH.	377
Isroilova Navro'za Baxtiyorjon qizi. PAXTA YETISHTIRISH TEXNOLOGIK JARAYONLARINI TO'G'RI TASHKIL ETISH, SIFATLI PAXTA TOLASINI OLIISH BO'YICHA TAVSIYALAR.	378
Xomidov Voxid Obidovich., Ishonxonova Donoxon Baxromjonovna., Abdullayeva Zulayho Olimjon qizi. IPAК ISHLAB CHIқARISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH	380
Обидова Иродахон Нозимжоновна, Салоҳидинова Хуршидахон Хасанбой қизи. ПАХТА ТОЛАСИНИ ОЛИШДА ТУПРОҚ УНУМДОРЛИГИНИ АХАМИЯТИ	382
Xoshimova Maftuna Xoshimjon qizi., Abdullayeva Zulayho Olimjon qizi. PAXTA TOLASI YETISHTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH VA PAXTA TOLASINI ISHLAB CHIқARISHGA TADBIQ QILISH.....	383

Axtamkulov Asqar Akbarjonovich, Mamatkulova Iroda Ergashevna. QORA ANDIZ (<i>INULA HELENIUM</i>) O'SIMLIGI VA UNING TIBBIYOTDA QO'LLANILISHI	384
Xolbo'tayev Nurbek Ibrohim o'gli, Mamatkulova Iroda Ergashevna. AMARANTUS (<i>AMARANTHUS PUMILUS</i>) - O'SIMLIGINING DORIVOR XUSUSIYATLARI VA YETISHTIRISH TEXNOLOGIYASI.....	386
Aliqulov Sardor Mamatqul o'g'li., Mamatkulova Iroda Ergashevna., Anvarov Boburjon Bahodir o'g'li., Mustafakulov Muhammadjon Abduvaliyevich. DORIVOR SARSABIL (<i>ASPARAGUS OFFICINALIS L.</i>) O'SIMLIGINI SHIFOBAXSH XUSUSIYATLARI VA YETISHTIRISH TEXNOLOGIYALARI	387
Y.A.Teminova, T.E.Ostonaqulov. POMIDOR NAVLARI TURLI PLYONKALARDA MULCHALAB HAR XIL SUG'ORISH USULLARIDA O'STIRILGANDA HOSILDORLIGI	390
Raximov Abdulla Rustamovich. SARSABIL YETISHTIRISH ISTIQBOLLARI	392
Idrisov Xusanjon Abdujabborovich., Ibragimov O'tkir Murodovich., Xo'jaqulov Sherzod Baxtiyorovich., Musirmonqulov O'tkir Umirqulovich, Mirboboyev Mirvaqqos O'tkirovich. MOSH-MINERAL TUZLAR MANBAI SIFATIDAGI AHAMIYATI	394
M.A.Абдуллаева, С.А.Ботиржонов. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ АКВАПОНИЧЕСКИХ МЕТОДОВ ВЫРАЩИВАНИЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ.....	395
T.E.Ostonaqulov.,N.N.Shabarova.,A.I.Ismoyilov. KARTOSHKANI TUGANAK VA O'SIMTALARIDAN O'STIRISHNING XUSUSIYATLARI	397
Xolmirzayev Yusufali Mahamadsaidovich. FERMER XO'JALIKLARIDA YER VA SUV RESUSLARIDAN FOYDALANISHDA ENERGIYA VA RESURS TEJAMKOR TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHI	399
A.A.Shamsiyev., T.Э.Ostonaqulov., I.X.Amonturdiyev. PLYONKALI ISSIQXONA SHAROITIDA KARTOSHKA NAVLARINING O'SISH VA HOSILDORLIK KO'RSATKICHLARI.....	400
Tolibjonov Oxunjon Odiljon o'g'li., Abdumuxtorov Davronbek Davrbek o'g'li., Bozorboyev Iqboljon Abdumalik o'g'li. KARTOSHKA YETISHTIRISH AGROTEKNIKASI	402
T.T.Усмонов. ТУРЛИ УСУЛЛАРДА ОЗИҚЛАНТИРИШНИНГ МАККАЖЎХОРИ НАВ ВА ДУРАГАЙЛАРИ ЎСИШИ, РИВОЖЛАНИШИ ВА ДОН ҲОСИЛДОРЛИГИГА ТАЪСИРИ.	403
A.X. Zoyirov. TOK TUPLARIDAN YUQORI HOSIL OLIsh OMILLARI	405

IV ShO'BA. TUPROQ-IQLIM ShAROITIDA QISHLOQ XO'JALIK EKINLARI ZARARKUNANDALARI VA TURLI XILDAGI BEGONA O'TLAR ULARNING ZARARI HAMDA QARSHI KURASHDAGI INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNi.....	408
Давлатова Ф. А., Арсланов М.Т. , Турдиева М., Сулайманова Н. М. ТРИХОГРАММА КЎПАЙТИРИШ УЧУН САРФЛАНАДИГАН ВАҚТНИ МОНИТОРИНГ ҚИЛИШ	408
Эшонқулов М.А. ҒЎЗА АМАЛ ДАВРИ ОХИРИДА ГЕРБИЦИДЛАРНИ ҚЎЛЛАШ	410
Н.К.Сиддиқова, Б.О.Комилжонов. ШОЛИНИНГ ФУЗАРИОЗ КАСАЛЛИГИ.....	412
Холмирзаева З.Б., Ҳасанбоева М.М. ФАРҒОНА ВОДИЙСИ ШАРОИТИДА ГИЛОС АГРОБИОЦЕНОЗИДАГИ ЗАРАКУНАНДАЛАРНИНГ УЧРАШ ДАРАЖАСИ.	414
Usmanov B.S., Alieva M.U. ZARARKUNANDALARGA QARSHI BIOLOGIK KURASH CHORALARI.....	417
Usmanov B.S. SABZAVOT EKINLARINI ETISHTIRISHDA ZARAKUNANDALARGA KURASHISH MUAMMOLARI.....	418
Эргашова Ҳ. И. PSYLLA PYRI L НИНГ БИОЭКОЛОГИК ҲУСУСИЯТЛАРИ ВА ЗАРАП КЕЛТИРИШИ.	420
Rasulova M.B. UN SHUDRING KASALLIKLARINING POLIZ EKINLARIGA ZARARI VA ULARGA QARSHI KURASH CHORALARI	421
Қамбаров М.Х., Шавкатмирзаева М. Б. ТУТ КЎЧАТЛАРИ ЕТИШТИРИШДА ЎСИМЛИК БИТЛАРИНИНГ ЗАРАРИ ВА УЛАРГА ҚАРШИ КУРАШ ЧОРАЛАРИ	423
Арсланов М.Т., Давлатова Ф.А. БИОЛАБОТОРИЯ ШАРОИТИДА АРПА ДОНИНИ ЗАРАПЛАШ МЕЪЁРЛАРИНИ АНИҚЛАШНИ ЎРГАНИШ	425
Qodirov Z.Z., Qurbonov H.A. TOKZORLARDA KENG TARQALGAN OIDIUM YOKI UN-SHUDRING KASALLIGI VA UNGA QARSHU KURASH CHORALARI	428
Ш.Ҳ.Тўхтаев, Ш.Э.Одилов. БУХОРО ВИЛОЯТИ ШАРОИТИДАГИ ТОК ЎСИМЛИКЛАРИДА УН-ШУДРИНГГА ҚАРШИ ЯНГИ КУРАШ УСУЛИ.	430
Абдуллаева Гулзода, Авазов Сардоржон. СОЯ ЎСИМЛИГИДА КАСАЛЛИКЛАРНИНГ ТАРҚАЛИШИ ВА КАСАЛЛАНИШ ДАРАЖАСИ	432